

IV

(Tájékoztatók)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL ÉS SZERVEITŐL SZÁRMAZÓ
TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

**A Tanács következtetései a fő társadalmi kihívások kezelése érdekében kialakítandó közös európai
kutatóprogramozásról**

(2009/C 24/04)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

EMLÉKEZTETVE

- a tudományos és műszaki kutatási bizottságról (CREST) szóló 1995. szeptember 28-i állásfoglalására ⁽¹⁾, amely e bizottságot felhatalmazza különösen arra, hogy „előmozdítsa a K+F tevékenységek Közösség és tagállamok általi koordinációját, biztosítandó a tagállami politikák és a közösségi politika közötti összhangot”,
 - az Európai Kutatási és Innovációs Térség létrehozásáról szóló 2000. június 15-i állásfoglalására, valamint „Az Európai Kutatási és Innovációs Térség megvalósítása: iránymutatások az Unió kutatási tevékenységéhez (2002–2006)” című 2000. november 16-i állásfoglalására,
 - az Európai Kutatási Térség fejlesztésében elért eredményekről és új lendület meghatározásáról szóló 2002. november 26-i következtetéseire,
 - a Bizottság „Európai Kutatási Térség: új perspektívák” című zöld könyvére,
 - az európai tudomány és technológia jövőjéről szóló 2007. november 23-i következtetéseire,
 - az „Európai stratégiai energiatechnológiai terv (SET-terv) – Egy kis széndioxid-kibocsátású jövő felé” című bizottsági közleményről szóló 2008. február 28-i következtetéseire,
 - az Európai Kutatási Térség teljes megvalósításához vezető „ljubljanai folyamat” elindításáról szóló 2008. május 30-i következtetéseire,
 - a tagállamoknak az idegrendszeri betegségek, különösen az Alzheimer-kór elleni küzdelemre vonatkozó közös kötelezettségvállalásáról szóló 2008. szeptember 26-i következtetéseire,
 - a 2008. év kulcskérdéseiről szóló dokumentum: „A Versenyképességi Tanács hozzájárulása a 2008. február 25-i Európai Tanács tavaszi üléséhez” című, a 2008. év kulcskérdéseiről szóló dokumentumára, amelyben a Tanács arra ösztönzi a tagállamokat és a Bizottságot, hogy folytassák a közös kutatótervezésre vonatkozó kezdeményezések kidolgozását azokon a területeken, ahol e megközelítés alkalmazása megfelelő, stratégiaibb jellegű és jobban strukturált megközelítést téve ezzel lehetővé a közös programok és közös pályázati felhívások elindításához,
 - az Európai Tanács 2008. március 13–14-i következtetéseire, amelyek elindították a növekedést és foglalkoztatást célzó megújult lisszaboni stratégia új ciklusát (2008–2010), és amelyek megerősítették, hogy az európai polgároknak rejlő innovációs potenciál és kreativitás teljes kibontakoztatása érdekében különös figyelmet kell fordítani a közös kutatóprogramozásra vonatkozó új kezdeményezések kidolgozására;
1. ELISMERI, hogy a globalizációval és a fokozódó globális versennyel összefüggésben Európa számára világossá vált, hogy vannak olyan jelentős, közös társadalmi kihívások, amelyeket egyetlen tagállam sem képes egymagában megoldani. Például az éghajlatváltozással, a népesség öregedésével, az energia-, a víz- és az élelmiszerellátással, a banki pénzügyekkel és a biztonsággal kapcsolatos bizonyos kérdések ⁽²⁾ mára olyan jelentőségűvé váltak, hogy Európának ki kell dolgoznia egy, az e kihívásokra adandó erőteljesebb, összehangoltabb, egységesebb és átfogóbb választ;

⁽¹⁾ HL C 264., 1995.10.11., 4. o.⁽²⁾ E felsorolás nem érinti a későbbiekben kiválasztásra kerülő közös programozási témákat.

2. EMLÉKEZTET a különböző tagállamokban – regionális szinten is – a kutatásra és innovációra fordított közfinanszírozású források nagyságának jelentőségére, és HANGSÚLYOZZA, hogy a tagállamok között a nagy társadalmi kihívásoknak való megfelelést célzó közös kezdeményezések végrehajtása révén megvalósuló fokozottabb együttműködés mennyire szükséges, és milyen tudományos és pénzügyi, valamint az emberi erőforrások tekintetében vett lehetőségeket rejt magában abból a szempontból, hogy Európa kutatási eredményeit kézzelfogható módon a társadalom javára és a gazdaság nemzetközi szintű versenyképességének javítására hasznosíthassa;
3. HANGSÚLYOZZA a kutatási és technológiafejlesztési keretprogramhoz tartozó közösségi eszközök – mint például az ERA-Net, az ERA-Net+ és a 169. cikk értelmében vett kezdeményezések – fontos szerepét a tagállamok tudományos és pénzügyi forrásainak a közös érdekeket szolgáló K+F kezdeményezések végrehajtása céljából történő mozgósítása szempontjából, és arra ÖSZTÖNÖZ, hogy a fő társadalmi kihívásokkal szemben tett közös válaszleépésekkel összefüggésben továbbra is használják ezeket az eszközöket;
4. ELISMERI továbbá a több tagállam nemzeti ügynökségei és kutatási szervei – beleértve a regionális szinten is – vagy nemzetközi szervezetek által, valamint az e területre vonatkozó, határokon átnyúló és kormányközi kezdeményezések (EUREKA, COST) révén folytatott, a programok összehangolását célzó jelenlegi tevékenységek fontosságát, és ezek további alkalmazására ÖSZTÖNÖZ;
5. ELISMERI, hogy a K+F érdekében kifejtett nemzeti erőfeszítések összefogása vagy összehangolása érdekében már létező regionális, nemzeti, kormányközi és közösségi eszközök kiegészítéseként egyre nagyobb szükség van új, stratégiai megközelítésre. Ennek a megközelítésnek a közös társadalmi kihívások együttes meghatározásán, valamint a tagállamok azon megerősített politikai kötelezettségvállalásán kell alapulnia, hogy a K+F európai közfinanszírozásának eredményessége és hatékonysága növelése érdekében közös és összehangolt válaszokat adnak ezekre a kihívásokra;
6. Ebben az összefüggésben kedvezően FOGADJA a közös programozásnak az „Útban a közös kutatásprogramozás felé: Összefogással a mindenkit érintő kihívások hatékonyabb megválaszolásáért” című bizottsági közleményben szereplő fogalmát és irányadó célkitűzéseit; a közlemény egy olyan, a tagállamok által irányított folyamat létrehozására szólít fel, amely az összeurópai vagy világviszonylatban jelentkező, a közfinanszírozású kutatások kulcsfontosságú területét jelentő fő társadalmi kihívások kezelése érdekében felélénkítené a K+F területén folytatott együttműködésüket;
7. HANGSÚLYOZZA, hogy – amellett, hogy a Tanács teljes mértékben elismeri a tagállamok és régiók hatáskörét a kutatási és innovációs politika és a hozzá kapcsolódó források elosztásának megválasztására – a tagállamoknak, továbbá a kutatási és technológiafejlesztési keretprogramhoz társult országoknak önkéntes alapon, valamint a változó geometria és a nyílt hozzáférés elvének megfelelően kellene részt venniük a közös programozásban. A közös programozásban való részvételnek továbbá a tudományos kiválóságon és a tagok kutatási potenciáljának teljes körű kiaknázásán kellene alapulnia;
8. A Bizottság támogatásával arra ÖSZTÖNZI a tagállamokat, hogy mérlegeteljék, mi lenne a legmegfelelőbb mód a következő kérdések megoldására a közös programozás kidolgozása és végrehajtása során:
- a szakértői felülvizsgálati eljárásokkal kapcsolatos koherens megközelítés,
 - az előrejelzési tevékenységekkel és a közös programok értékelésével kapcsolatos koherens megközelítés,
 - a határokon átnyúló kutatások nemzeti vagy regionális hatóságok általi finanszírozásával kapcsolatos koherens megközelítés,
 - hatékony intézkedések meghozatala a kutatási eredmények elterjesztésének és optimális felhasználásának biztosítása érdekében, nevezetesen a szellemi tulajdonjogok védelmének, kezelésének és megosztásának közös gyakorlatai révén,
 - különböző tudományos és – adott esetben – ágazati közösségek bevonása;
9. ÚGY VÉLI, hogy a következő kritériumok segíthetnek meghatározni a közös programozás témáit:
- az érintett tagállamok elegendő mértékű és hatékony elkötelezettséget tanúsítanak,
 - a téma európai vagy globális kihívás kezelésére szolgál, valamint világos és reális célkitűzésekre épül, amelyek megvalósulása nyomonkövetési intézkedést igényel,
 - a téma a méretgazdaságosság és a jobb tematikus megközelítés tekintetében is egyértelmű hozzáadott értéket képvisel a nemzeti vagy közösségi közfinanszírozás keretében jelenleg folytatott kutatásokhoz képest,
 - az akár regionális, nemzeti vagy európai szintű érintett felek – beleértve adott esetben a tudományos közösségekkel és a finanszírozási ügynökségekkel együttműködő magánszektorral is – részt vettek a téma kidolgozásában,
 - a közös programozáson keresztüli megközelítés rendelkezik annak lehetőségével, hogy a minőségi közfinanszírozású kutatás eredményeit az európai polgárok és az európai versenyképesség javára fordítsa, valamint – az e területtel kapcsolatos, kulcsfontosságú nyilvános kezdeményezések bevonása révén – növeli a K+F európai közfinanszírozásának hatékonyságát és hatását;
10. Arra KÉRI a tagállamokat, hogy működjenek együtt a CREST erre a célra létrehozott formációjában (a továbbiakban: a közös programozással foglalkozó magas szintű csoport vagy GPC) abból a célból, hogy a különböző regionális, nemzeti és európai – valamint adott esetben magánszektorbeli – tudományos közösségekkel folytatott széles körű, nyilvános konzultációt követően a mellékletben foglalt megbízatással összhangban meghatározzák a közös programozás témáit.

- Az egy vagy több tagja által a GPC elé terjesztett minden egyes témajavaslatnak a 8. pontban meghatározott keretfeltételek figyelembevételével előzetes javaslatokat kell tartalmaznia a közös programozási kezdeményezésekkel kapcsolatos közös elképzelésről, valamint annak irányításáról és létrehozásáról. A GPC-nek a 9. pontban szereplő kritériumok alapján értékelnie kell a közös programozásra irányuló valamennyi témajavaslatot;
11. FELKÉRI a GPC-t, hogy kellő időben határozza meg és készítse el a korlátozott számú közös programozási témát tartalmazó első listát, továbbá FELKÉRI a Bizottságot, hogy – hatáskörének keretein belül – a GPC által meghatározott témáknak megfelelő közös programozási kezdeményezések elindításának előkészítése céljából nyújtson be tanácsi ajánlásjavaslatot az egyes témák terén végzett kutatás eddigi eredményeivel együtt annak érdekében, hogy a Tanács legkésőbb 2010-ig elfogadhassa a közös programozási kezdeményezéseket;
 12. HANGSÚLYOZZA, hogy a közös programozási eljárást a tagállamok irányítják, és a Bizottság szerepe a programokkal kapcsolatos azonosítási folyamat megkönnyítése és – szükség szerint – támogatás biztosítása;
 13. Ezzel összefüggésében HANGSÚLYOZZA, hogy meg kell vizsgálni a beazonosított társadalmi kihívások kezelése céljából már létező regionális, nemzeti, közösségi és kormányközi eszközök megfelelőségét és a bennük rejlő lehetőségeket, valamint FELKÉRI a Bizottságot, hogy a többi érdekelt féllel szorosan együttműködve végezze el ezt a vizsgálatot, és járuljon hozzá az ezen kihívások kezeléséhez leginkább megfelelő eszközökhöz;
 14. ÚGY VÉLI, hogy kísérleti közös programozási kezdeményezést kell indítani az idegrendszeri betegségek, különösen Alzheimer-kór elleni küzdelem területén, és FELKÉRI a Bizottságot, hogy a kísérleti kezdeményezés 2009-ben való, a lehető leghamarabbi elindításának előkészítése céljából terjesszen be tanácsi ajánlatjavaslatot;
 15. ÚGY VÉLI, hogy az európai szintű kutatások közös programozásával kapcsolatos eljárások összességét az Európai Kutatási Térségen belüli irányítás ljubljanai folyamat által előírt optimalizálásának általános keretében kell megvizsgálni;
 16. FELKÉRI a CREST-et, hogy e következtetésekkel összefüggésben két évente tegyen jelentést a Tanácsnak a közös programozásról; az első jelentés 2010-re várható.

MELLÉKLETE

A közös programozással foglalkozó magas szintű csoport (GPC) megbízatása

1. A GPC:

- a) a CREST egy erre a célra létrehozott formációja, amely a tagállamok és a Bizottság magas szintű képviselőiből, valamint – adott esetben – a társult országokból áll;
 - b) elnökségét a Tanács soros elnökségének képviselője látja el;
 - c) feladata, hogy a különböző regionális, nemzeti és európai tudományos közösségekkel – és adott esetben a 10. pontban említett egyéb köz- és magánszektorbeli érdekelt felekkel – folytatott széles körű konzultációt követően egy folytonos folyamatnak megfelelően meghatározza a közös programozás lehetséges témáit;
 - d) ennek keretében feladata, hogy értékelje a 9. pontban említett kritériumok alapján hozzá benyújtott javaslatokat;
 - e) a CREST megbízatásának keretein belül és az Állandó Képviselők Bizottsága felelősségeinek sérelme nélkül hozzájárul a Versenyképességi Tanács közös programozással kapcsolatos megbeszéléseinek és határozatainak előkészítéséhez;
 - f) kezdeményezi a 8. pontban említett kérdések mérlegelését.
2. A Bizottság hatáskörének keretein belül támogatást nyújt GPC munkájához.
 3. A tagállamok 2009. január vége előtt kinevezik a GPC ülésein részt vevő képviselőiket.
-